

Uzun süre pozlanmış bu fotoğrafta iki Perseid akanyıldızı izi görülüyor.

Perseid Akanyıldız Yağmuru

Her yıl 23 Temmuz-22 Ağustos tarihleri arasında gerçekleşen ve 12 Ağustos'ta en yoğun halini alan Perseid akanyıldız yağmuru, gözlemcilere hemen hemen her zaman etkileyici bir gösteri sunar. Yaz ortasında olduğu için hava genelde açıktır. Havaların sıcak olması sayesinde uzun süre gözlem yapmak mümkündür. Gözlemleri olumsuz etkileyebilen ve "kontrolü elde olmayan" en önemli etken Ay'dır. Ay göktaşı yağmuru sırasında gökyüzünde bırakacağı iz sayısını azalır. Yalnızca parlak olan akanyıldızları görmek mümkün olur. Bu yıl akanyıldız yağmurunun etkin olduğu 11, 12 ve 13 Ağustos geceleri Ay geceyarısından önce batacağından gözlemleri etkilemeyecek.

İlk sistemli akanyıldız yağmuru gözlemi, 1839 yılında saatte 160 kadar göktaşı sayan Alman matematikçi ve gökbilimci Eduard Heis yapmış. Bundan sonraki yıllarda da göktaşı yağmuru gözlemleri düzenli olarak sürdürülmüş.

Perseidlerle ilgili bilinen ilk bilimsel çalışmaya, ünlü İtalyan gökbilimci Giovanni Schiaparelli'ye ait. Schiaparelli 1864-1866 yılları arasında yaptığı gözlemlere dayanarak bu göktaşı yağmuru neden olan göktaşlarının, Swift-Tuttle Kuyruklu Yıldızı'nın yörüngesine çok yakın bir yörüngede dolandığını gördü. Böylece, göktaşı yağmuru kuyruklu yıldızın yörüngesine bıraktığı toz parçacıklarının neden olduğu anlaşıldı.

Akanyıldız Gözlemleri

Akanyıldızları izlemek, en basit ve zevkli gözlemlerden biridir. Gözlem yeri olarak ışık kirliliğinden ne kadar uzak bir yer seçerseniz o kadar çok akanyıldız görebilirsiniz. Akanyıldız gözlemi için hangi yöne baktığınız o kadar önemli değil. Ancak bakmak için gökyüzünün en temiz ve karanlık olduğu bölgeyi seçmeniz de yarar var.

Bir göktaşı yağmurunun en önemli özelliği, göktaşlarının "kaynak" adı verilen bir noktadan

çıkıyor gibi görünmesidir. Zaten göktaşı yağmurları da adlarını kaynaklarının yer aldığı takımyıldızlardan alır. Örneğin Perseidler'in kaynağı Perseus Takımyıldızı'nın sınırları içindedir. Bir de göktaşı yağmurdan bağımsız olarak atmosfere giren göktaşları vardır. Bunlar her gece saatte 5-10 arasında değişen sayılarda görülür ve belli bir kaynakları yoktur; bu sayede Perseid olup olmadıklarını kolayca anlayabilirsiniz. Ayrıca Perseidler genelde bu göktaşlarından daha parlaktır.

Göktaşı yağmurları, en iyi gece yarısıyla sabah hava aydınlanana kadar olan dönemde gözlenir. Çünkü bu sırada yerküre üzerinde bulunduğumuz yer, Dünya'nın yörüngesinde ilerlediği yöne döner ve göktaşlarıyla doğrudan karşılaşır. Bu yıl da gözlem yapmanın en iyi zamanı 11-12, 12-13 ve 13-14 Ağustos günleri, geceyarısıyla sabah arasındaki dönem.

Gözlem yaparken en iyisi bir döşneğin üzerine, yere ya da bir şezlonga uzanmaktır. Çünkü gözlem birkaç saat sürebilir ve bu işin keyfini öyle daha iyi çıkarabilirsiniz.

4 Ağustos

Ay, Mars ve Jüpiter gündoğumundan önce yakın görünümde

9 Ağustos

Ay yeniay evresinde Ay ve Venüs günbatımında yakın görünümde

10 Ağustos

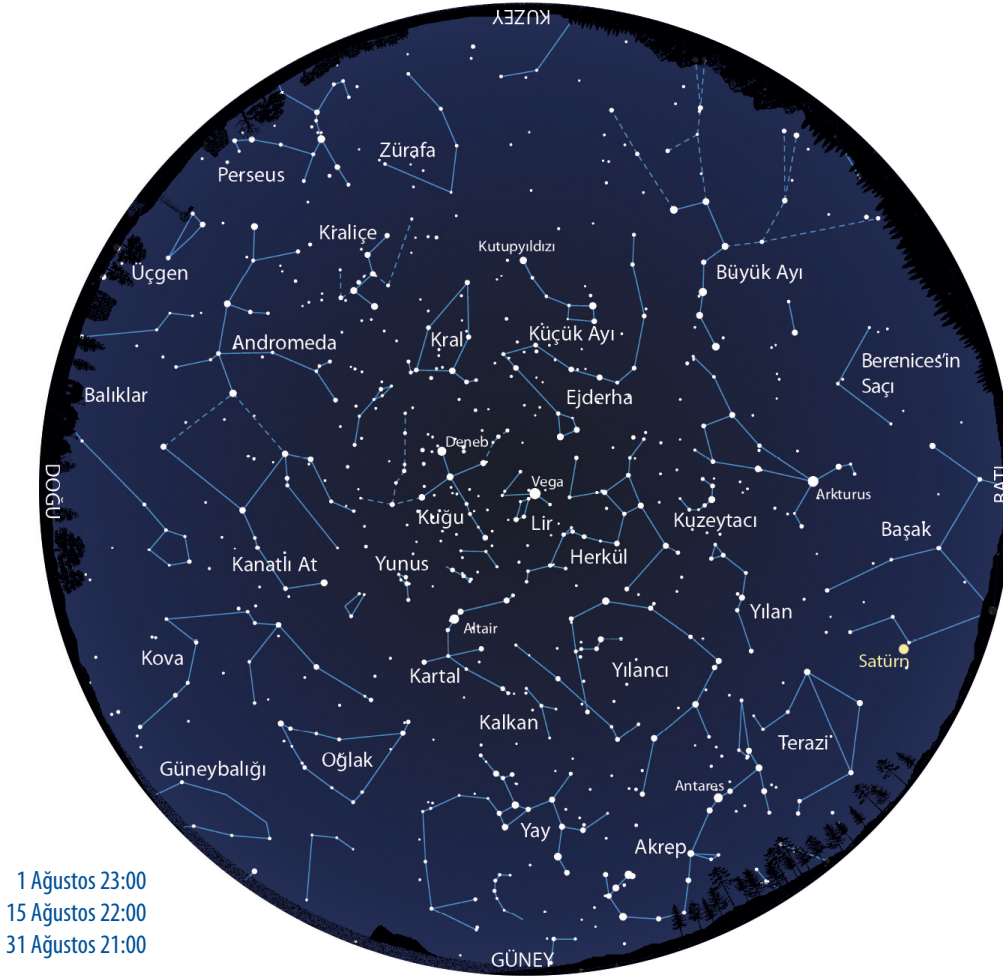
Ay ile Venüs günbatımından sonra batıda yakın görünümde

12 Ağustos

Ay ve Spika yakın görünümde, Perseid akanyıldız yağmurunun en etkin olduğu gece

31 Ağustos

Ay ve Jüpiter yakın görünümde

1 Ağustos 23:00
15 Ağustos 22:00
31 Ağustos 21:00

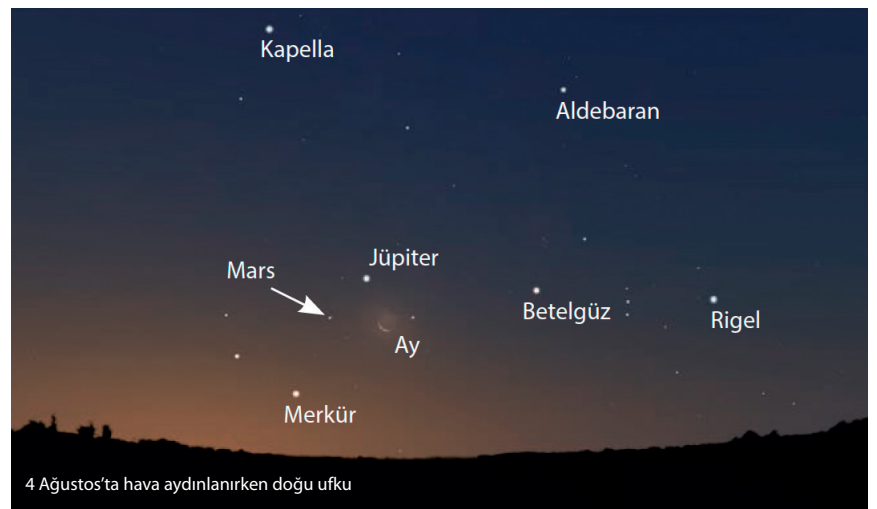
Ağustos'ta Gezegenler ve Ay

Merkür ayın ilk yarısında sabah Güneş doğmadan bir süre önce doğu ufku üzerinde kısa sürelerle görülebilecek. Ancak her geçen gün ufkun üzerinde biraz daha alçak konumda olacağından, gezegeni ayın ortalarına doğru seçmek zorlaşacak.

Venüs akşamları batı ufku üzerinde. Parlaklığı sayesinde günbatımının hemen ardından görülebiliyor. Ne var ki ufuktan fazla yükselmediğinden, batı ufkunda herhangi bir engel bulunmayan bir yerden gözlem yapılması gerekiyor.

Mars sabah gökyüzünde yavaş yavaş yükseliyor. Hava aydınlanmaya başlamadan yaklaşık iki saat süreyle doğu ufku üzerinde görülebilecek.

Jüpiter sabahları gökyüzünde ve ayın başlarında Güneş'ten yaklaşık iki buçuk saat önce doğuyor. Ay sonundaysa bu süre dört buçuk saate çıkacak.

4 Ağustos'ta hava aydınlanırken doğu ufku

Satürn hava karardığında güneybatı ufku üzerinde, Spika'nın doğusunda yer alıyor. Ayın başında geceyarısı batarken, ay sonunda saat 22:00 civarında batacak.

Ay 6 Ağustos'ta yeniay, 14 Ağustos'ta ilkdördün, 21 Ağustos'ta dolunay, 28 Ağustos'ta sondördün hallerinde olacak.